Довженко В. А.
доцент
кафедри економічної теорії
Житомирського нацюнаїьного агроекоюгічногоуніверситету
м Житомир Україна

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Вступ. Нові умови функціонування вимагають від суб'єктів господарювання більше зусиль спрямовували на саморозвиток, пошук нових напрямів діяльності, що задовольняють цілі стратегічного розвитку підприємства, впровадження нових методів управління. Інноваційний шлях розвитку на думку науковців є одним із способів вивести вітчизняну економіку із кризового стану. Економічний розвиток в сучасних умовах базується на досягненнях науково-технічного прогресу та

неможливий без інтелектуалізації основних факторів виробництва. Впровадження нових технологій забезпечує успіх в умовах ринкової конкуренції, підвищення ефективності виробництва і покращення якості товарів та послуг. Проте досягти цих результатів можна лише за умови дотримання відповідних принципів управління інноваційною діяльністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам вибору форм, методів та інструментів управління інноваційною діяльністю приділяли увагу такі вчені П. Друкер, І. Балабанов, В. Геєць, Г. Гольдштейн, В. Гринкова, С. Ілляшенко, О. Ковальов, Р. Фатхутдінов та ін.

Метою даного дослідження є обгрунтування необхідності управління інноваційною діяльністю як основного фактора економічного розвитку окремою підприємства та національної економіки.

Основна частина. В ринкових умовах основним чинником економічного зростання є інновації, які впроваджуються у всіх сферах економіки: виробництві, обміні, розподілі та споживанні. Інновації сприяють збільшенню обсягів виробництва продукції і надання послуг та урізноманітнюють їх. Новітні технології дозволяють ефективно використовувати потенційні можливості та протистояти впливу наживних чинники соціально-економічного розвитку.

Нововведення є необхідною умовою успіху в конкурентній боротьбі. Суб'єкти господарювання які використовують в своїй діяльності інновації мають можливість отримати прибуток від монопольного привласнення інтелектуальної ренти, що утворюється при освоєнні нових продуктів і технологій. Проте, управління у вітчизняних підприємствах не відповідає повнотою мірою сучасним вимогам господарської практики та потребує переорієнтації на формування і використання інноваційного потенціалу. Це зумовлено тим, що якість інноваційної діяльності значною мірою визначає конкурентоспроможність.

Досягнення високого рівня конкурентоспроможності продукції на вітчизняному та світовому ринках ставить перед підприємствами завдання неперервно впроваджувати технологічні інновації. Насамперед це стосується інновацій, які реалізуються в процесі технологічної підготовки виробництва нової продукції. Нині дуже мало вітчизняних підприємств, які ефективно управляють технологічними інноваціями, що впливають на якість виробничого процесу і кінцевого продукту.

Досить важливе значення має інноваційна діяльність і на рівні національної економіки. Адже на макрорівні інновації забезпечують зростання ВВП та його якісні зміни, тому від активізації інноваційної діяльності значною мірою залежить економічне зростання.

Отже, слід зазначити, що для успішної реалізації концепції розвитку на інноваційній основі та досягнення економічного розвитку потрібні спільні зусилля окремих підприємств та держави. Також значну роль в цьому відіграє регіональна політика, адже нерівномірний розподіл інноваційного потенціалу та інших ресурсів в регіонах зумовлює необхідність індивідуального підходу до формування регіональної системи реалізації інноваційної концепції. Запропонуємо ієрархію управління інноваційною діяльністю, яка передбачає сукупність заходів на рівні держави, регіону та окремих господарюючих суб'єктів.

Рівень управління	*Заходи*		
Державний	Становлення ринку об'єктів права інтелектуальної власності та формування інноваційної інфраструктури	Підготовка висококваліфіко-ваних фахівців у сфері інноваційного розвитку	Законотворча і координаційна діяльність держави у сфері інноваційної діяльності
Регіональний	Сприяння реалізації інноваційних проектів та ефективному використанню інноваційного потенціалу регіону	Сприяння кооперації та інтеграції освіти, науки і виробництва	Інформаційно-консультаційна підтримка та формування сприятливого інвестиційного клімату
Підприємства	Розробка і реалізація стратегії управління інноваційною діяльністю	Формування системи мотивації персоналу щодо інтелектуальної діяльності	Формування портфеля інтелектуальної власності та його комерціалізація

Рис. Ієрархічна побудова системи управління інноваційною діяльністю

На сучасному етані управління інноваційною діяльністю на рівні держави має полягати в формуванні нормативно-правого поля та економічних умов для стимулювання суб'єктів економічної діяльності до здійснення досліджень, розробок, створення і придбання нових знань і технологій, випуску конкурентоспроможних товарів і послуг. Також управлінські функції держави мають стосуватися активізації розвилку ринку інноваційних продуктів та формування інноваційної

інфраструктури. Незаперечною умовою розвитку інноваційної економіки є наявність фахівців у даній сфері, а їх підготовка – це також одне із завдань держави.

В процесі розробки і реалізації політики управління інноваційною діяльністю мають враховуватись регіональні особливості. Місцеві органи влади повинні розробляти заходи щодо сприяння реалізації інноваційних проектів, ефективного використання інноваційного потенціалу регіону, формування привабливого інвестиційного клімату, розвитку кооперації та інтеграції освіти, науки і виробництва, надання інформаційно-консультаційних послуг.

Інноваційний тип розвитку господарюючих суб’єктів характеризується новаторськими стратегічними і тактичними цілями, використанням новітньої техніки і передових технологій на основі організації і мотивації праці, ресурсними і організаційно-управлінськими можливостями. В процесі розробки стратегії управління інноваційною діяльністю типовими інноваційними цілями підприємства можуть бути: нові продукти і послуга, удосконалення продукту і виробничого процесу; впровадження новацій у всі види організаційної і управлінської діяльності [4].

Згідно чинного законодавства управління інноваційним процесом – це невід'ємна складова діяльності сучасного підприємства, що охоплює планування, організування та стимулювання інноваційної діяльності, реалізацію інноваційних проектів, розрахованих на отримання конкурентних переваг і зміцнення ринкових позицій підприємства [3].

На механізм управління процесом реалізації стратегії підвищення активності інноваційної діяльності впливають чинники зовнішнього (законодавство, дії органів державного управління, взаємодія з партнерами, конкуренція, науково-технічний прогрес, політична ситуація, економічні зрушення в країні та галузі, зрушення на міжнародній арені та ін.) і внутрішнього (цілі, завдання і стратегія підприємства, кваліфікаційний, страховий та якісний склад працівників; управління й організаційні структури, їхнє інформаційне й ресурсне забезпечення, оцінка внутрішніх і зовнішніх можливостей та обмежень) середовища підприємств [2].

Висновки. Отже, на сучасному етапі розвитку необхідно розробити комплексну систему управління інноваційною діяльністю, яка б включала перебудову організаційних форм, перегляд функцій, стилю управління на державному і регіональному рівнях та в межах окремих підприємств. Системний підхід до реалізації завдань на всіх рівнях дозволить отримати позитивні результати та в майбутньому сприятиме економічному розвитку, тобто підвищенню кількісних і якісних показників окремих господарюючих суб'єктів та національної економіки.

Література:

1. Гольдштейн Г. Я. Стратегический инновационный менеджмент: Учебное пособие / Г. Я. Гольдштейн. – Таганрог: Изд-во ТРТУ, 2004. – Електронний ресурс. – Джерело доступу: http://wwvv.aup.nj/books/m92/

2. Груба Г. І. Реалізація стратеги управління інноваційною діяльністю / Г. І. Груба // Державне управління: удосконалення та розвиток. – Електронне наукове фахове видання. – Режим доступу: http:/www.dy.nayka.com.ua/

3. Закон України "Про інноваційну діяльність" // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 36. – Ст. 266

4. Новиков В. С. Инновации в туризме / В.С. Новиков. – Електронний ресурс. – Режим доступу: http://toulib.net/books_tourism/novikov51.htm